REMISSVAR

Remissyttrande: Ett fritidskort för barn och unga (S2024:16)

Kulturskolerådets remissyttrande

KULTURSKOLERÅDET

2024

Kulturskolerådet
Box 190
S- 101 23 STOCKHOLM
www.kulturskoleradet.se

Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (S2024:16)

Kulturskolerådet menar att;

- det är positivt att regeringen vill se ett ökat statligt ansvar för ungas möjligheter till kultur- och fritidsaktiviteter
- fritidskortet kan bidra till att fler unga deltar i kultur- och fritidsaktiviteter
- en ökad efterfrågan kan öka kommunens kostnader för kulturskoleverksamhet
- införanandet av ett fritidskort behöver kompletteras med ett ökat verksamhetsbidrag till kulturskolverksamhet så att en ökad efterfrågan kan mötas (det finns redan långa köer).

Kulturskolerådets synpunkter på införandet och utformningen av ett fritidskort

Kulturskolerådet välkomnar regeringens ambition att öka det statliga ansvaret för ungas tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter. Detta initiativ ses som ett viktigt steg för att stärka ungas förutsättningar att utveckla sina kreativa färdigheter och personliga uttryck genom ett breddat deltagande i kultur- och fritidsaktiviteter. Genom dessa aktiviteter främjas inte endast individens självförtroende och personliga utveckling, utan det bidrar även till att förbättra den psykiska och fysiska hälsan hos unga. Utökade möjligheter till kultur- och fritidsaktiviteter anses dessutom vara en central komponent för att öka den sociala sammanhållningen och motverka utanförskap i samhället. Ett ökat deltagande skulle vidare kunna bidra till återväxt inom det professionella kulturlivet, något som är av långsiktig betydelse för samhället i stort. Kulturskolerådet ser positivt på att fritidskortet kan främja socialt umgänge och samarbete mellan unga.

Utmaningar och behov av kompletterande åtgärder

Trots de positiva effekterna som fritidskortet förväntas medföra, identifierar Kulturskolerådet vissa brister och utmaningar i förslaget som behöver beaktas för att säkerställa att kortet uppnår sitt avsedda syfte. Ett av de mest påtagliga problemen är att barn och unga med särskilda behov, exempelvis de med funktionsnedsättningar, riskerar att inte omfattas fullt ut av satsningen. Det är därför av yttersta vikt att särskilda insatser implementeras för att säkerställa att dessa grupper inte missgynnas. Vidare bör ytterligare åtgärder vidtas för att nå socioekonomiskt utsatta grupper samt barn och unga med sämre hälsa, vilka ofta har en låg deltagandefrekvens i organiserade fritidsaktiviteter. Om dessa grupper inte inkluderas på ett effektivt sätt finns det en risk att fritidskortet i stället förstärker existerande ojämlikheter.

Därutöver kan införandet av fritidskortet leda till ökade kostnader och administrativa utmaningar för kommunerna, särskilt inom kultur- och fritidssektorn. Exempelvis stödinsatser

från kommunernas sida i form av information och vägledning för att säkerställa att fritidskortet når fram till rätt målgrupper.

Kulturskolerådet framhåller vikten av att ett fritidskort åtföljs av ett ökat statligt verksamhetsbidrag till kommunernas kulturskoleverksamhet för att kunna hantera en ökad efterfrågan på aktiviteter, givet de redan befintliga köerna till många verksamheter.

För att fritidskortet ska kunna fungera effektivt och nå sin fulla potential bör målgruppen dessutom utvidgas till att omfatta barn och ungdomar i åldern 6–18 år. Detta skulle säkerställa att alla barn i skolålder likvärdigt kan dra nytta av det ekonomiska stödet för att delta i aktiviteter. Det finns även en oro över att målgruppen, särskilt de som lever i socioekonomiskt utsatta områden, kan ha svårt att tillgodogöra sig stödet på grund av komplexa ansökningsprocesser. Fritidskortet blir inte heller en lösning för de unga som lever i kommuner där det saknas ett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter och Kulturskolerådet skulle därför vilja se någon form av reglering som säkrar barn och ungas rätt till kulturskoleverksamhet i alla kommuner.

Kulturskolerådet menar att fritidskortet inledningsvis borde avgränsas till familjer som är berättigad till bostadsbidrag. Det skulle säkerställa en prioritering av ekonomiskt utsatta familjer samt frigöra resurser som kan fördelas som ett verksamhetsbidrag riktat till utförare så att fler pedagoger och ledare kan rekryteras.

Fritidskortet är en kraftfull satsning som också har betydenade administrativa kostnader nationellt. Kulturskolerådet menar att det är av stor betydelse att satsningen följs upp så att efterfrågade resultat nås och justeringar av satsningens konstruktion kan göras.